

הג' רישין ג"כ ע"ק עכ"ל. נמצא גם בחי' רישא עילאה הנקרא רדלי"א וקדה"ק אינו אלא שבו מלוכש אור א"ס ממש הנקרא עתיקא קדישא. וזהו ענין הבחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם כו' וע' בפ"י הספד"צ להארז"ל בפ"ק (דק"ט ע"א) שכ' וז"ל ודע דהוא רישא דלאו רישא אשר שם חביון עוז העצמות הוא עצמו אינו משיג מה שיש בו וזהו פ"י דלא ידע ולא אתיידע מה דהוי ברישא דא כביכול כאדם שאינו משיג מהות הנשמה שבו עכ"ל. ומכ"ז יובן בתוספת ביאור ענין שבת שבתון היא ושבת שבתון הוא. דפ"י שבת שבתון היא היינו כשההמשכה מקדה"ק שהוא בחי' תלת רישין וגם גילוי הארת אור א"ס ע"י תלת רישין הנ"ל, כמו עד"מ באדם אף שאינו משיג מהות ועצמות הנשמה שבו מהו עכ"ז הארות וכחות הנשמה מתגלות בהראש שהוא השכל וראייה שמיעה כו'. אמנם בחי' שבת שבתון הוא, היינו כשנמשך גילוי עצמות אור א"ס ממש המלוכש ברדלי"א כו' וזהו ענין כשמן הטוב כו' הטוב כי לא כלו רחמך כו'.

פרשת האזינו

ח"כ דצי"א א' ודפי"א א' ח"ג דצי"ד א' קי"א א' דרע"ח ב'. והנה לא כל הנשמה יורדת למטה להתלבש בגוף רק הארה ממנה בלבד דרך צמצום כו' כנ"ל. אבל כל הנשמה ומקורה נשארה למעלה ונק' מזל, ובוזה אמרו אדם אית ליה מזלא והכל תלוי במזלא. ומה שאמרו אין מזל לישראל היינו ענין מזלות השרים וכוכבים אשר חלק לכל העמים עובדי כוכבים אבל יש בחי' מזל מקור הנשמה ושרשה ונקרא מזל מלשון נוזל אלא שנוזל הוא לשון נפעל ומזל הוא לשון פועל (ועיין בפרסם בעה"כ ערך מזל) שהוא המקור להיות נוזל ממנו ההשפעה ורוח חיים להחיות רוח שפלים, גם שפע אלהי והרהורי תשובה שבאים לאדם הם באים מכח בחי' המזל כי אע"ג דאיהו לא חזי מזלי' חזי שרואה ושומע הכרוזין של מעלה בת קול יוצאת ומכרזת כו'. וע"י זה משפעת למטה להיות התעוררות בלב כו' כי ההארה שירדה ונתפשטה למטה בגוף אינו דבר נפרד לגמרי ממקורה ושרשה שלמעלה [ועי"מ בדי"ה כי תצא] לכד מחייבי כריתות שנכרתה הנפש דהיינו ההארה שנתפשטה וירדה למטה נכרתה ממזל' ושרשה [ועי"מ מזה בדי"ה ביום השמיני עצרת]. והנה כתיב ונוזלים מן לבנון. פ"י ע"ד והחכמה מאין תמצא כי החכמה תחיה שהוא ראשית התפשטות החיות נמשך מבחי' שלמעלה מן השכל והוא בחי' אין שאינו מושג. וזהו בחינת לבנון וממנו נוזל ההשפעה [ע' בזהר פ' האזינו דף רצ"ח ע"א]. ומזה יובן מהות התשובה שתשוב הנפש בבחי' ביטול במסירת נפש למקורה ושרשה העליון שממנה לוקחה שהוא בחי' אין בחינת מזל, וזהו תכלית ירידתה לעוה"ז שתהא כמעלה ומדרגה יותר נעלה ממה שהיתה בגן עדן נהנית מזיו השכינה לפי השגתה והוא ע"י בחי' צמצום בחי' חכמה משא"כ על ידי התשובה היא בבחי' ביטול לגמרי למקורה ושרשה שלמעלה מעלה מבחי' חכמה שהוא בחי' אין. וזהו שכתוב בקריעת ים סוף עד יעבור עמך הוי' כי על ידי קריעת ים סוף נתעלו ישראל במעלה ומדריגה גבוה מאד נעלה למעלה מעלה מבחי' הוי' שהוא בחי' צמצום והתפשטות כו' שעל זה מורה שם הוי' כנ"ל והוא שרש ענין ההתהוות כי שם הוי' פ"י שהוא מהוה כל הנמצאים וההתהוות מאין ליש הוא ע"י צמצום והתפשטות כו'. משא"כ בחי' מזל שהוא בחי' אין לא שייך שם בחי' התהוות כלל וזהו עד יעבור עמך הוי' כלומר שעברו למעלה מבחי' הוי"ה לבחי' מזל בחינת אין בחינת תשובה והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה כי נתינתה וירידתה למטה בבחי'

קדש הקדשים. דקדש הקדשים הן תלת רישין רישא עילאה וקדשים הן תריין רישין אחרנין דא לגו מן דא כו' ע"ש. וא"כ לפ"י דבחי' רדלי"א שהוא עתיק הוא בחי' קדה"ק א"כ צ"ל מהו ענין הבחי' שלמעלה מזה שע"ז ארז"ל קדושתו למעלה מקדושתכם דאי"א לומר דקאי על עצמות אור א"ס ממש שלמעלה מבחי' עתיק וכמ"ש בע"ח שמ"א פ"ג דבחי' עתיק הוא הבחי' תחתונה שבמאציל וכאלו נאמר ד"מ בחי' מל' שבמל' כו' ע"ש. דזה א"א כי כבר נת' דמה שאמרו יכול כמוני אין ר"ל כמו עצמות אור א"ס ממש דאיך יעלה על הדעת לומר כן. אלא שר"ל על הבחי' המתלבשת באצילות אשר זהו בחי' עתיק כו' וכנ"ל. וא"כ לפ"י הרמ"ז דקדה"ק הם תלת רישין שמכללם רדלי"א צ"ל מהו ענין הבחי' שלמעלה מזה שע"ז אמרו יכול כו'. אך הענין ע"ד מ"ש בכיאר האדר"ן להרח"ו (בדף רפ"ח ע"א) בפ"י משי"ש ע"ב האי עתיקא אשתכח בג' רישין פ"י אשתכח נמצא ומתעלם ומתגלה בג' רישין, נמצא כ"עיקר עתיקא הוא הא"ס אמנם על שם התעלמות בג' רישין נק'

האזינו' השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי יערוף כמטר לקחי וגו'. הנה אמרו רז"ל כנסת ישראל שאלה

שלא כהוגן ויבא כגשם לנו (כהושע ס"ו ו') והקב"ה השיבה כהוגן אהיה כטל לישראל. להבין משל ומליצה דברי חכמים מה שהם המשילו השראת הקב"ה על כנסי' לגשם או לטל וההפרש שבין גשם לטל. הענין כי הנה תשובה קדמה לעולם. וכיאר ענין תשובה וגם מה שאמרו רז"ל נמצא כל ימיו בתשובה איך הוא כל ימיו. הנה עיקר התשובה הוא כמ"ש והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה (בקהלת ס"ו י"ב). וכיאר הדבר הנה אומרים נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה ואתה נפחתה בי. פ"י נפחתה הוא בחי' הבל העליון להיות נפרד דבר ויש בפני עצמו כאדם הנופח ההבל מפיו שההבל נעשה נפרד לעצמו, וכן אצל הנשמה כתיב ויפח באפיו נשמת חיים והוא בחי' רוח פיו ומוצא פי ה' וכמ"ש כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם ומוצא היינו בציאתו מההעלם אל הגילוי, וע' בזהר פ' תזריע (דמ"ז ע"ב). אבל בחי' בראתה הוא כמשל בחי' המחשבה שהיא עודנה כהעלם ומתאחדת עם הנפש. והנה פרט ארבעה דברים בנשמה בציאתה מההעלם אל הגילוי להתלבש בגוף. נתת בראתה יצרתה נפחתה, לפי שמקור חוצבה הוא הגבה למעלה וכדי שתרד פלאים להתלבש בגוף צריכה להתצמצם ולהתפשט בכמה מיני צמצוים והתפשטות. ודרך כלל נחלקים לד' בחי' כמ"ש (באיוב ס"ו כ"ח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ויאמר לאדם. שעד שבאה לכלל ויאמר לאדם דהיינו להתלבש בגוף צריך בתחלה להיות בחי' ראה ויספרה וכו' שהם ד' בחי' צמצום והתפשטות המשכה והתפשטות כנגד ד' אותיות הוי"ה וע"ז מורה ג"כ שם הוי"ה שהיו"ד בחי' צמצום והה"א הוא בחי' התפשטות אורך ורוחב והוי"ו הוא המשכה כו' כנודע (וע' מענין או ראה כו' במדרש רבה ר"פ כי תשא פ"מ ובלק"ת ר"פ בראשית, ובהר"ז נזכר פסוק זה ח"א דף ה' סע"א ודק"ט א'. ח"ב דר"ז ב' ח"ג ק"א ב', ופסוק ויאמר לאדם בח"א דע"ט סע"א), וזהו כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. פ"י שהנשמה היא חלק הוי' עצמו שיורדת דרך צמצום והתפשטות כו' כמו שם הוי' עד שבאה להתלבש בבחי' יעקב חבל נחלתו הוא הגוף (וע' מענין כי חלק ברכות פ' תולדות פס"ה ע"פ ואנכי איש חלק דע"ג א' ויצא פס"ח דע"ז ב' בפסוק והנה סולם וס"פ תרומה דק"ז ע"ד נשא רפ"ט דרכ"ה ע"ב פ' בלק פ"כ דרע"ט א', וע' בזהר

צמצום והתפשטות כו' שנתת בראתה יצרתה כו', והתשובה הוא להיות בבחי' ביטול לגמרי כמו קודם ירידתה ויתר על כן כנ"ל:

ב [ועיין] בבחי' פ' יתרו גבי לא תשא את שם מענין והרוח תשוב שהוא כמש"כ, ועיין ברע"מ פ' בהר (דק"ה סע"ב) שבחי' והרוח תשוב כו' זהו כענין מ"ש בשנת היובל הזאת תשובו כו'. ועמ"ש מענין יובל סד"ה וימצאו איש מקושש עצים וסד"ה והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, שזהו ג"כ בחי' יום הכפורים יום התשובה. ומ"ש אל האלקים אשר נתנה אף על גב דתשובה זו הוא בחי' עד יעבור עמך הוי' שהיא למעלה גם משם הוי' כנ"ל. וכה"ג נתבאר לעיל בד"ה אתם נצבים גבי לעברך בברית כו' להיות לך האלקים דפי' לעברך בברית היינו כענין עד יעבור עמך הוי' כו' ע"ש. אך הענין יובן ע"פ מ"ש ע"פ שוש אשיש גבי תגל נפשי באלקי ובד"ה ביום השמיני עצרת בענין פי' צור לבני וחלקי אלקים לעולם, ויובן זה עוד עפמ"ש בזהר ע"פ עין לא ראתה אלקים וזולתך יעשה למחכה לו והוא כפרשה פנחס (דל"ט סע"ב) ובפ' ואתחנן (דס"ו סע"ב) ועיין מק"מ שם ושם. ועיין עוד מזה בזהר ויקהל (דרי"ט סע"ב). עוד נזכר מענין והרוח תשוב ברכות משפטים פל"א (דקמ"ט סע"ב) ובפ' מצורע פי"ח (דקפ"ה א). ובקהלת רבה על פסוק זה. ובכל זה אתי שפיר דקדוק לשון רז"ל במשנה פי"ד דאבות יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא כו' קורת רוח דוקא כדכתיב והרוח תשוב, וע' עוד בזהר ח"ב בפ' תרומה (קמ"א ב' עד קמ"ב א) ובפ' משפטים (צ"ו ב). ולכאורה הוא בענין אחר קצת ממש"כ דהרי שם מפרש ענין זה על עליית הרוח מגן עדן התחתון לגן עדן העליון וכאן נתבאר שזהו למעלה מבחי' גן עדן כו' כנ"ל. אך המעיין בזהר ח"ב פ' תרומה שם (דקמ"ב א) במ"ש ועד דהאי נשמה עילאה לא סלקא גו נביעו דעתיקא דעתיקין סתימא דכל סתימין כו', ובזהר שלח (דקנ"ט א) גבי תלת עלמין כו' עלמא קדמאה כו' כגוונא דא כו' עד עין לא ראתה אלקים וזולתך כו' ובפ' הרמ"ז שם ימצא שהכל כוונה אחת. ועוד דבזהר תרומה שם מדבר על בחי' ומדרגת הרוח שמבחי' נפש רוח נשמה שלמטה מבחי' ומדרגת נשמה. וכאן מדברים בענין והרוח תשוב גם על בחינת הנשמה ממש ומ"ש והרוח תשוב היינו לפי דעלייה זו הוא למעלה מעלה גם משם הוי' היינו למעלה מהחכמה. אשר שם הוא בחי' רוח וכמ"ש בזהר בפ' בראשית (דל"ז ע"ב ודנ"ח ע"א) ע"פ לא ידון רוחי באדם. כד בני עלמא זכאין כו' קודשא ב"ה אתער רוחא דחיי דלעילא עד דמטון אינון חיון לאתר דיעקב שריא ביה כו' ומבואר כלק"ת ס"פ בראשית דהמשכת רוחא דחיי דלעילא היינו מאריך אנפין דתמן אריכו דחיון וכ"ה בזהר תרומה (דקע"ח סע"ב), וע"ד מ"ש במדרש בראשית רבה ספ"ב בפסוק ורוח אלקים מרחפת על פני המים זה רוחו של משיח האיך מה דאת אמר ונחה עליו רוח ה' באיוו זכות ממשמשת וכאה. מרחפת ע"פ המים נזכות התשובה שנמשלה כמים שנאמר שפכי לבך עכ"ל. והטעם שנקרא בשם רוח יובן עוד מעט מועיר עפמ"ש בביאור דמזווה מימין בענין אויר שלמעלה מבחי' אור כו' ע"ש ובס"י איתא אחת רוח אלקים חיים ולפי' הפרדס ש"ג פ"ה היינו בחי' כתר ע"ש, ומכ"ז יובן מ"ש והרוח תשוב כו' שלפי שעלייה זו ע"י התשובה הוא אל האלקים אשר נתנה דיינו למעלה מד' צמצומים הנ"ל דבחי' שנתת בי ובראתה יצרתה נפחתה בי כו' ע"כ נאמר והרוח תשוב. והיינו לבחי' רוח עליון מה שבדור המבול נאמר לעונש לא ידון רוחי כו' וז"ש עד יערה עלינו רוח ממרום כו' וע' בזהר ח"ג (דקל"ט סע"ב) ע"פ ונחה עליו רוח כו' וח"א (דע"ז א) בשעתא דרוחא דכל רוחין ארים כסימו

דנשמתא כו'. וזהו אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף (כאיונ ס"י ל"ד) ופי' בזהר תרומה (דקס"ב ב) רוח אמשיך רוח ואייתי רוח דהיינו שעי' רוח האדם העולה למעלה כשישים אליו ית' לבו אזי רוחו ונשמתו מבחי' סוכ"ע אליו יאסוף כו' וכמ"ש במ"א. וברבות בראשית פי"ד ע"פ ויפח באפיו לפי שבעוה"ז בנפיחה לפיכך מת אבל לעתיד בנתינה שנאמר ונתתי רוחי בכם וחייתם וזהו ע"י התשובה בחינת והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה נתנה דוקא. ומ"ש שבעוה"ז בנפיחה. היינו שבחי' הנשמה המלוכשת בגוף היא נמשכת מבחי' ואתה נפחתה בי שהוא בחי' הכל העליון כו' אבל שרשה ומקורה היא מבחי' אשר נתנה אלא שלפי שבהגוף אין מאיר רק מבחי' אתה נפחתה בי ע"כ מת. אבל לעתיד יאיר בהגוף ממש מבחי' ונתתי רוחי כו', ועיין ברכות פ' כי תשא פמ"א ע"פ ויתן אל משה כי ה' יתן חכמה כו' ע"ש. וגם פי' ונתתי בחי' מתנה הוא כענין אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת ע"ד מתנה טובה יש לי בבית גזוי ושבת שמה כו' כמ"ש במ"א ועמ"ש ע"פ וממדבר מתנה בד"ה צאינה וראינה. גם ע"ד מארז"ל נותן בעין יפה הוא נותן כי כמו שיש באדם עד"מ עין יפה ובינונית במשנה פי"ד דתרומוות כך עד"מ להבדיל הבדלות לאין קץ יש שרש ומקור לשני בחינות אלו ע"ד שנת' סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה'. שהן ב' בחינות השגחות כו' ע"ש. והנה שרש בחינת עין יפה זהו ענין עינא פקיא. וע"ז נאמר ביוסף עלי עין וזהו ענין עין לא ראתה אלקים וזולתך יעשה למחכה לו. ומבחי' זו נמשך ונתתי רוחי כו'. עוד יובן ענין והרוח תשוב עפמ"ש בוח"א ויחי (דנ"ה א ב), וע' עוד בזהר מענין והרוח תשוב (ח"א דף פ"א סע"א ק"ז ב' ק"ל ע"ב דר"ז ב' ח"ג דר"ט סע"ב דרכ"ז סע"ב) ושם מבואר דבחי' זבחי אלקים רוח נשברה שזהו ענין תשובה זהו בחי' והרוח תשוב אל האלקים כו' עכ"ה]:

ג וזוהו כל ימיו בתשובה כי בכל יום תשוב הנפש שהרי בכל לילה חוזרת נשמתו רק שבליילה היא חוזרת לבחי' ואתה נפחתה כי שהוא בחי' הכל העליון שמשם תפרד הנפש להתלבש בגוף ובלילה חוזרת להתכלל ולהתאחד במקורה להזכיר למעלה ומדרגה זו, וכמ"ש מי יעלה בהר ה' נקי כפים ובר לבב וגו'. משאי"כ בכל יום צריך להיות בבחי' תשובה למקורא דכולא ושרשה העליון והוא בשעת התפלה בק"ש. וזהו שמע ישראל שמע לשון אסיפה וקביון כמו וישמע שאול פי' שיתאסף ויתקבץ פיזור הנפש בחי' ישראל שהם בחי' ג' שכלים וז' מדות באדם אשר נתפורז בתענוגי עוה"ז במחשבות האדם ותחבולותיו איש לפי ערכו ומדרגתו ולא הפכא חשובא לנהורא ולמסור נפשו באחד. והדרך איך יתהפך לבו הוא בשומו ללבו מה שכתוב ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת הרע ובחרת בחיים וגו' כי בכל דבר יש בחי' חיים ובחי' מות שהרוחניות הוא בחי' חיים והגשמיות הוא בחי' מות וכן ע"ד זה אפי' בשמים ושמי השמים והגלגלים. הנה לכל דבר יש חומר וצורה. והחומר הוא בחי' מות לגבי הצורה שהוא רוח חיים שבו וע"ז נאמר ובחרת בחיים שהוא חיי החיים ב"ה וכמ"ש לאהבה את ה' אלהיך כי הוא חייך [ועמ"ש בד"ה שמע ישראל בפ' ואתחנן ובד"ה שמאלו תחת לראשי כפרשה כי תשא] ואי לזאת יאמר מי לי בשמים ועמך לא חפצתי וגו'. ואם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאכ"כ. פי' אחר שרואה שנמשך כ"כ חיים בתענוגי העוה"ז שהם בחי' עוברי רצונו כ"ש וק"י בבחי' עושי רצונו שהם המצות שנמשכים מפנימית רצונו שאור א"ס ב"ה מתלבש בהם והוא חיי החיים אשר ע"כ יתהפך לבו מן הקצה אל הקצה מחשוכא לנהורא ולדבקה בה' אחד במסירת נפש ממש מחמת שרואה בנפשו איך שהוא נפרד מן החיים האמיתים ולכן במקום שבעלי תשובה עומדים כו' להיות מהפכים מחשוכא

תפיסא ביה כלל ובשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. ואי לזאת אין לו שום רצון וחפץ זולתו וכמ"ש דוד המלך ע"ה מי לי בשמים וגו' וסלחתי כדברך כתיב שכך יתעורר מלמעלה שיתגלה רצון העליון ב"ה כמ"ש אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג יליבנו אם יאדימו כתולע בצמר העליון יהיו וכמ"ש ושער רישי' כעמר נקא וזו היא בחי' תשובה של יום הכפורים, [וע' מענין זה דילבינו ברבות ויחי פצ"ט בפסוק ולבן שינים מחלב. ור"פ ויקרא בפסוק ההר הטוב הזה והלבנון פ' אמור פכ"ז. במדבר פ' ב, נשא רפ"ח רפ"י, ובשה"ש רבה בפסוק כאהלי קדר ובפסוק חכו ממתקים ובפ' צוארך כמגדל השן כו' אפך כמגדל הלבנון בשה"ש סי' ז' ה'. ועיין בזה"ב (ד"כ ע"א כ"ז סעי' קליה א, ח"ג מט"א נ"ו סעי' ס"ז א' דרמ"ח ב' דרמ"ה ב'). ומש"ש (דרמ"ח ב) מענין לבון הלכתא יובן עפ"מ"ש בד"ה קול דודי כפ' שמות] ולכן נתנו בו לוחות אחרונות כי הנה עיקר הלוחות הוא אנכי ולא יהיה לך שהם כללות הדברות וכללות כל התורה כולה הוא אנכי כללות מצות עשה ולא יהיה לך כללות מצות לית. וביאור הענין כי פ"י אנכי מי שאנכי הוא בחי' עצמותו ומהותו ית' כביכול נתגלה להיות אלהיך להיות שורה ומתגלה בך ע"י בחינת הויה שהוא בחי' צמצום והתפשטות כו' [ועמ"ש מזה גבי חג השבועות בד"ה וידבר אליכם כו' אנכי כו' ובד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה כו'] וכמה ריבוי ברבות צמצומים והתפשטות כו' עד שיהיה בחי' אלהיך והיינו ע"י כי אשר קדשנו במצותיו בקדש העליון למעלה מבחי' קדוש כו' כי רמ"ח מצות עשה הם רמ"ח אברים דמלכא הם רמ"ח המשכות אור א"ס ב"ה כמשל באברים שבאדם שבהם מתפשט הדם הוא הנפש והחיות כו' וזהו שמכרכין קודם כל מצוה כא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו פ"י מלך העולם שהעולם הוא מבחי' מלכותו ית', אבל אותנו קדשנו במצותיו והגייענו לבחי' קדש העליון, ובחינת אנכי מי שאנכי כו', ודרך כלל נחלקים לג' בחינות תורה ועבודה וגמ"ח גמ"ח קו ימין מלמעלה למטה ועבודה קו שמאל מטה למעלה שמאלו תחת לראשי. פירוש שמרים ראשו למעלה מבחי' השגת שכלו ותורה קו אמצעי כו' כמ"ש במ"א [וע' מזה בד"ה אני ה' אליכם דפ' ציצית ובד"ה לסוסי ובד"ה נאוו לחיך בתורים] ולא יהיה לך כללות לית כי עוונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלהיכם שעבירה מטממת לבו של אדם ואינו שורה ומתגלה אור ה' על נפשו, וזהו לא יהיה לך אלהים אחרים על פני כי כל העבירות נקראו בשם אלהים אחרים שכל העושה עבירה בורא קטיגור כו' והוא מקליפות וסטרטא אחרא והזהיר הכתוב שלא יהיה לך כח הסטי"א על פני. פ"י שהם המונעים ומבדילים את פני דהיינו גילוי השראתו וכמ"ש יאר ה' פניו אליך ישא ה' פניו [ועמ"ש מענין על פני סד"ה זכור את יום השבת לקדשו ובביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות גבי הסתר אסתיר פני ביום ההוא]. והנה לוחות הראשונות נתנו בשבועות בקולות וברקים ולכן לא נתקיימו כי ענין הרעש בקולות וברקים הוא מבחי' עלמא דאתגליא ויש משם יניקה לחיצונים ע"י ירידת המדרגות והשתלשלות העולמות וההיכלות. וכמ"ש רגליה יורדות מות ומלכותו בכל משלה. משא"כ לוחות אחרונות נתנו בחשאי כדכתיב ואיש לא יעלה עמך וגו' לפי שהם בחי' פנימית הלב בחי' עלמא דאתכסיא בחי' רעותא דליבא שאין שם אחיזה ויניקה לסטי"א כלל [ועמ"ש מזה בפרשה תבא בד"ה היום הזה ועיין בזהר ח"א (ד"י ע"ב) ובסד"מ (ס"י קליח) ובפרשה תרומה (קלי"א) ובפ' שמיני (דלי"ט א). וע' מענין מעלת לוחות האחרונות ברבות פ' כי תשא פמ"ו גבי ויגד לך תעלומת חכמה כו'. וזהו שארז"ל עיקר הצעקה בלב עיין בזהר פ' שמות (ד"כ רע"א):

לנהורא ויצעקו אל ה' בצר להם כי מחמת צרת ומרירות לבו שנגעה עד הנפש צועק אל ה' למעלה מהשגת נשמתו לדבקה בו במסירת נפש ממש. ולכן בקריאת שמע הוא בחינת תשובה שמע ישראל דהיינו לאסוף ולקבץ פיזור הנפש מחשוכא לנהורא כדי למסור נפשו באחד, וזהו בכל אדם אפי' מי שלא חטא מימיו. מ"מ בעל כרחך הרי הנפש מלובשת בגוף כו' וכמ"ש במ"א שזהו כל עיקר תכלית ירידת הנשמה לעוה"ז הגשמי כדי להיות בחי' בעל תשובה על זה. על שנפרד מן החיים האמיתיים חיי החיים ב"ה. וזהו ענין שבת אותיות תשב. כי הנה שבת כי בו שבת מכל מלאכתו והרי לא שייך עמל ויגיעה לפניו ית' ואיך שייך לשון שביטה ומנוחה אלא הענין כי ששת ימים עשה וגו'. פ"י שנתפשט גילוי אור א"ס ב"ה בבחי' עשיה בעשרה מאמרות שנברא העולם. ובראשית נמי מאמר הוא וכמ"ש כולם בחכמה עשית. שאפילו חכמה נחשבת כעשיה גשמיות לפניו ית' ובשבת הוא גילוי אור א"ס ב"ה בבחי' שלמעלה מבחי' החכמה וזו היא בחי' שביטה ותשובה ע"ד משל באדם המשים עיונו ומחשבתו במלאכתו אשר עשה וכששוכת ממלאכתו משיב עיונו ומחשבתו אל מקורו שהוא מהותה ועצמותה של הנפש המשכלת [ועמ"ש מזה בד"ה לבאר ענין יוה"כ יבד"ה שובה ישראל עד]. וזהו תשובה קדמה לעולם כי בעשרה מאמרות נברא העולם ובראשית נמי מאמר הוא שהוא בחי' חכמה. אבל בחינת התשובה היא קדמה והגבה למעלה מבחי' חכמה כנ"ל [ועיין מ"ש מזה באריכות בד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך כו']. אך מי שטרח בערב שבת כנ"ל כו' הוא ענין התפלה בכל יום כדי שיגיע למדרגת שבת כי בכל יום הארה מעין שבת וזה יעשה האדם בשעת התפלה שיפנה מכל עסקיו וישיבה אצלו שביטה ומנוחה כבשבת ויסיח דעתו מכל המחשבות זרות הטורדות לקשר נפשו בה' ולמסור נפשו באחד בק"ש, וזה הוא הכנה ליום השבת שבשבת כל היום בכללו הוא בחי' ומדרגת התשובה ובימות החול הוא רק הארה מעין זה בשעת תפלה:

ז **והנה** י"כ נקרא שבת שנתון שהוא השבת של כל שבתות השנה שכל שבתות השנה הם חשובים נגדו כימות החול לגבי שבת שהוא עיקר יום התשובה ובכל השבתות מאיר הארה ממנו בלבד. וביאור הענין זה כי עיקר התשובה הוא כיטול רצונו ולאתהפכא מחשוכא לנהורא למעלה מהשגת שכלו ואית רצון ואית רצון כו'. וביום כפור מתגלה רצון העליון ממדריגה יותר גבוה ונעלה וזהו לפני ה' תטהרו כלומר למעלה מבחינת הוי' ע"ד מ"ש עד יעבור עמך ה' כו' כנ"ל. ולכן אומרים ביום כפור סלח לנו כי הסליחה היא התגלות הרצון וכמשל אדם שמבקש מחבירו מחילה אפילו אם יודע שלא יעשה לו מאומה אעפ"כ אינו רוצה שיהיה ברוגז עמו וענין הרוגז הוא הפיכת הרצון רק רוצה שיטה רצונו אליו כך אנו מבקשים ומתפללים סלח לנו שיתגלה בחי' רצון העליון [ועד"ו נקרא התפלה צלותא דפ"י צלותא כמו אצלי ודוך שהוא לשון הטייה שיטה כביכול להיות גילוי רצון העליון ב"ה וכמ"ש מזה ע"פ תבנה ותכונן עיר סיתון]. וזהו סלחתי כדברך כלומר כמו שאתה מבקש כפי אתערותא דלתתא כך אתערותא דלעילא. וכדרך שאדם מבטל רצונו למטה מחשוכא לנהורא כי הכל תלוי ברצון וכל מחשבות האדם ושכלו ומדותיו מתנהגים עפ"י הרצון כך מתגלה אליו רצון העליון ב"ה כי אית רצון ואית רצון כנ"ל. וזהו המרבה לסלוח שיש רבות מדרגות בסליחה לכל אחד ואחד כפי אשר הכין לבו, והנה המדרגה היותר נעלה בכיטול הרצון באתעדלית הוא בחי' רעותא דליבא ופנימית הלב מחמת דעת ה' וכל מאמינים שהוא לבדו הוא ולית מחשבה

ה וזהו ענין ויבא כגשם לנו כי הנה הגשם יורד בענן המכסה שמים בעבים ועבים נתהוו מאדים אשר יעלה מן הארץ להיות הענן והחושך, דהיינו שישים אל לבו ריחוקו מאור פני ה' והסתר אורו ית' ישת חשך סתרו וכל נהרוין מתחשכין קמיה דלית מחשבה תפיסא ביה. ואזי מרחוק ה' נראה באתערותא דלעילא שיבא כגשם לנו הוא חסד עליון ואהבה רבה שלמעלה לדבקה בה' אחד בגילוי אור א"ס ב"ה על נפשו בחי' רצון העליון [ועמ"ש מענין זה איך שהמרירות מהריחוק גורם התגלות אהבה רבה בד"ה אתם נצבים גבי ושקל בפלס הרים]. וזהו יערוף כמטר לקחי לקחי שלוקחין אותו שע"י המצות אשר קדשנו במצותיו לוקחין אותו כביכול ממש וממשיכין אור א"ס ב"ה ממש כי רמ"ח מצות עשה רמ"ח המשכות אברין דמלכא, כמו למשל האוחז באדם באחד מאבריו ומושכו אליו נמשך כולו אליו כך כביכול על ידי המצות שהם אברין דמלכא ממשיכין כביכול הארה והשפעה מאור א"ס ב"ה ממש ואף שהמצות הם בענינים גשמי' בחי' חיצונית מ"מ נתפס ונקלט בהם החיות אור א"ס ב"ה המתלבש בהם כמו למשל אברים שבהם מתפשט חיות הדם הוא הנפש. וזהו יערוף כמטר בחי' עורף בחי' חיצונית וע"י כן לקחי לוקחין אותו ממש כביכול והיינו כמטר וכגשם דהיינו ע"י אתעדלית בבחי' תשובה מעומקא דליבא להיות ואד יעלה מן הארץ המכסה שמים בעבים וגו' מרחוק ה' נראה כו' כנ"ל. [ובפני' האזינו השמים כו' יערוף כמטר י"ל עוד כי השמים היינו המדות עליונות דאצילות הנק' זעיר אנפין דאצילות כמ"ש בזהר פ' האזינו (ררצ"ב) השמים שמים עלילין אינן דאשתמדען דאקרון שמא דקוב"ה כו' ותשמע הארץ ארץ עילאה כו' היא מדת מלכותו ית' ומרע"ה אמר להם האזינו ואדברה פי' שעל ידי התומצ' ממשיך בהם אור א"ס ב"ה מלמעלה מעלה מבחי' שמים דהיינו מבחי' ישת חשך סתרו שהוא בחינת כתר עליון ונקרא אריך אנפין, וע"י נאמר יערוף כמטר לקחי וכמ"ש בזהר ס"פ ויקרא (דכ"ה סע"ב) שזוהו ענין הרעיפו שמים ממעל, ממעל ודאי מעתיקא קדישא קא אתיין ולא מההוא אתר דאקרי שמים כו' וע"ש במק"מ, והיינו שמשם נמשך בבחי' שמים להיות הגשם והמטר יורד מבחי' שמים לבחי' ארץ. אבל שרש המשכה זו באה מלמעלה וממעל מבחי' שמים וע"כ נאמר האזינו השמים כו' לבחי' המשכה עליונה זו דיערוף כמטר לקחי. וז"ש במדרש פי' האזינו וקבלת רבה (דצ"ב ע"ז) בפסוק ידעתי כי כל אשר יעשה וז"ל גזר הקב"ה שיהיו השמים מקלסין אותו שנא' השמים מספרים כבוד אל עמד משה ושיתקן שנאמר האזינו השמים ואדברה עכ"ל. ועיין מזה ג"כ ברבות בראשית פ"ה, והיינו לפי שמשו המשיך בהשמים מבחינה שלמעלה מעלה מבחי' שמים עצמן והנה חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו בחכמה כו', וזהו שעמד משה ושיתקן לקבל מבחי' המשכה וגילוי זה הגדול מהם עצמן. ועד"ז נת' במ"א בענין ק"ס דאגלילו מיא כי אידי דטריד למבלע לא פליט בד"ה ששת ימים תאכל מצות, ועמ"ש מענין מוריד הגשם בביאור ע"פ תורה צוה לנו משה מורשה כו'. וע' בזהר פ' ואתחנן (דרס"ג ע"א) ע"פ שמע ישראל דק"ש כתיב האזינו השמים אוף הכא שמע ישראל וכולא חד מלה הוא וע"ש במק"מ. והיינו כי בק"ש ממשיכים ג"כ מבחי' זו וזהו ענין הוי' אלקינו הוי' אחד ולזה אמר שמע ישראל דלעילא לבחי' המשכה עליונה ועצומה זו וכו'. אך הנה כדי להיות המשכה עליונה זו מבחי' כתר ישת חושך סתרו זהו ע"י ואד יעלה מן הארץ שהוא בחי' אתעדלית כנ"ל והיא המרירות מהחושך המסתיר אורו ית' ולכן אתערותא דלתתא זו עולה עד בחינת החושך העליון שלמעלה מהאור דח"ע והוא בחי' ישת חשך סתרו שמוזה נמשך להיות הגשם יורד בענן אשר שרש הענן הוא נמשך מבחי' ישת חשך

סתרו ועמ"ש מזה ר"פ ויקרא בענין כי שכן עליו הענן כו'. וזהו ענין כי עם קשה עורף הוא וסלחת. דאיתא במדרש דקשה עורף לשבח קאמר היינו החיזוק בעבודת ה' למעלה מהשכל ועי"ז ממשך בחי' יערוף כמטר כו', ועד"ז בק"ש שכדי להיות המשכה הוא ע"י בחי' תשובה והרוח תשוב כו' כמבואר לעיל באריכות, וע' מענין ואד יעלה ברע"מ פ' צו (דכ"ה סע"ב) והנה בחי' תול כטל זהו עוד המשכה עליונה יותר כדלקמן]. אך אמרו רז"ל לא עם הארץ חסיד ולא בור ירא חטא. פי' שא"א להמשיך בחי' חסיד והארה מבחי' ורב חסד בחי' אהבת ה' אור א"ס ב"ה על נפשו בחי' גשם ומטר הנ"ל כשהוא עם הארץ שאין לו תורה כי אור א"ס ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' חכמה מאיר ונמשך למטה בבחי' השתלשלות דוקא מעילה לעילה כו' [ועמ"ש מענין ולא ע"ה חסיד בביאור ע"פ וקבל היהודים] ולכן מתלבש בחכמה תחלה וכמ"ש בזה"ק תלת קשרין קוב"ה ואורייתא וישראל ישראל מתקשראן באורייתא כו'. וזהו האזינו השמים הוא בחי' תושב"ב שם מים הוא בחי' חכמה עילאה כמו מים שאין להם גוון כו'. וכך הוא ענין תורה שבכתב שהוא בחי' חכמה עילאה כמאמר רז"ל רע"ק היה דורש על כל קוץ וקוץ תלי תליון שכל קוץ וקוץ הוא מרמו על כמה עניני חכמה עילאה נפלאה עצמו מספר וכן כל תמונה וצורת אותיות וטעמיהן ותגיהן ונקודותיהן כולם בחכמה נפלאה למעלה מעלה עד אין קץ ותכלית. ואדברה הוא לשון הנהגה והמשכה כמו ידבר עמים תחתינו והיינו כדי להמשיך לישראל בחי' כמטר לקחי צריך להיות תחלה האזינו השמים ותשמע הארץ הוא בחי' תורה שבע"פ שהיא מקבלת מתושב"ב שע"י תושב"ב ושבע"פ יערוף כמטר לקחי וגו' הוא האהבה בהתגלות אור ה' על נפשו. משא"כ כשאין לו תורה אין אור האהבה שורה ומתגלה בנפשו כי תלת קשרין מתקשראן דא בדא קוב"ה ואורייתא וישראל. ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה [ועמ"ש בדי' כי עמד מקור חיים בענין פי' המשמלי לראות בשמים ובארץ ובענין השקיפה ממעון קדשך מן השמים כו' ע"ש ועמ"ש ע"פ השמים כסא והארץ דרום רגלי]:

ו והנה כל הנ"ל בחי' גשם ומטר זהו בקשת כנ"י דהיינו שיהיה נמשך ע"י אתעדלית. אך הקב"ה השיב לה אהיה כטל טל הוא בחי' ומדרגה גבוה מאד נעלה מה שא"א להמשיך ע"י אתעדלית שאין כח במעשה התחתונים לעורר את האהבה הגדולה הזאת ואעפ"כ אחרי התעוררות מעשה התחתונים שיבא כגשם כו' אזי מאליו וממילא נמשך בחי' הטל והוא בחי' חג הסוכות וסוכה תהיה לצל יומם וכתיב ה' צלך ובצל ידי כסיתך בחי' וימינו תחבקני [ואפשר לומר שגם ע"פ לה"ק יש שייכות סוכה לטל והוא ע"פ מ"ש בנחמיה (ס"ג ג' ט"ז) יבנו ויטללנו דפירושו כמו סוכה כמ"ש בשרשים וכ"כ במצודת ציון שהוא ענין צל כי בצל קורתי (בראשית ט"ט) תרגם אונקלוס בטלל וכן בגמרא (פ"ג דסוכה דל"א) האי כשורה דמטללתא] וזהו תול כטל ואזי יוכלו לבא לבחי' אמרתי להיות האמירה שלי ע"ד ואשים דברי בפוך ופי' יגיד תהלתך יגיד מאליו וממילא כנ"ל [וזהו ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך שבחי' דברי שבפוך שזוהו ענין כטל אמרתי זהו ענין ובצל ידי כו' בחי' א' עם חג הסוכות ועמ"ש מזה בד"ה ביום השע"צ וע' בזהר בראשית (ד"ד ד' סע"ב) ובפ' צו (דל"ה ע"א) והנה סיפיה דקרא הוא לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. והיינו שבחי' טל נמשך בבחי' שמים וארץ וכמ"ש האזינו השמים כו' תול כטל כו' ועי"ז לאמר לציון כו' וכנ"ל בענין השקיפה כו' וברך כו'] ולכן אין הטל נפסק כמארז"ל לפי שמקורו מאד נעלה ממעשה התחתונים ואתערותא דלתתא שאין מגיעים אלא עד מקור נשמות ישראל ומזליהם העליון. אכן הטל יורד ונמשך מאור

מששת ימי החול שהוא ההארה מעין שבת למס' בקריאת שמע כנ"ל הוא יאכל בשבת:

באות ד' **יש** ב' ענינים. א' יבאר כי יוהכ"פ נקרא שבת שבתו כי הוא עיקר יום התשובה ובשבת מאיר הארה ממנו בלבד כי עיקר התשובה ביטול רצון והנה אית רצון ואית רצון. וביוכ"פ מתגלה רצה"ע שהוא בחי' לפני הוי' ומשם נמשך סלח לנו אך סלחתי כדברך כתיב ר"ל כפי האתעדל"ת רעותא דליבא עי"ז מתגלה אתעדל"ע רצה"ע הנ"ל שלג וצמר כו'. ב' יבאר שלכך נתנו לוחות אחרונות ביוכ"פ כי אנכי ולא יהיה לך כללות מ"ע ול"ת עי"ז מ"ע גילוי מהו"ע בחי' אנכי נמשך להיות אלקיך עי"ז שם הוי' ובחי' לית שלא יהיה הסתר ולא יבדילו אלהים אחרים וניתנו בחשאי פנימי' הלב:

באות ה' **יבא** לביאור הפסוק. ויש בו ב' ענינים. הא' הוא מה שנת' איך שע"י תשובה הנ"ל אזי הוא בחי' ויבא כגשם לנו בחי' ואד יעלה עי" הריחוק יעורר אה"ר גשם ואזי כמטר לקחי שלוקחים אותו כביכול. ב' יבאר שמ"מ א"א להיות המשכות הנ"ל אא"כ יש לו תורה כי תלת קשרין כו' וזהו האזינו השמים ותשמע הארץ תשב"כ ושבע"פ ואח"כ יערוף כמטר כו':

אות ו' **יבאר** שהמטר הוא הנמשך עי" אתעדל"ע אבל אה"י כטל הוא מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם יען שהוא למעלה מבחי' מקור נש"י ומזליהם בחי' טלא דבדולחא שלמעלה מהמזלות ונוצר ונקח:

עליון הנק' טלא דבדולחא כמ"ש כי טל אורות טלך (בישעיה ס"י כי ט) [וע' בזח"א (דקל סעיב ודוליב א) דפי' אורות ממש מאינן נהורין עילאין דנהרין לעילא כו' וח"ג (דקכ"ה ב) אורות נהורא דחורתא דעתיקא כו' הה"ד ועינו כעין הבדולח כו'] שהוא למעלה מעלה מבחי' המזלות שהן נוצר חסד ונקח כו' כמ"ש בזח"ק כו'. [וזהו שבברכת יעקב נאמר ויתן לך האלקים מטל השמים כו' וזהו למעלה מעלה מבחי' שרש נש"י מצד עצמן שהוא מבחינת המזלות, ובוהר פ' תזריע (דמיט ע"א) גבי הזה עליהם מי חטאת שירי טלא דבדולחא. וזהו ההמשכה שמבחי' מזל ונוצר חסד כמ"ש באגה"ק ד"ה למה נסמכה פ' מרים כו' ע"ש ונקראים רק שירי טלא והיינו כדי לטהר טמא מת. אכן לעיל להיות תחיית המתים ממש זהו על ידי גילוי מבחי' עצמיות טל אורות ממש. ועמ"ש בביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון גבי אהור וקדם צרתני שיש בבחינת הרצון עליון ב' בחינות כו' ע"ש, ועד"י הוא ענין יערוף כמטר ותזל כטל כי יערוף מלשון עורף זהו נק' בחי' אהור לגבי בחי' תזל כטל שהוא פנימית תענוג העליון כו' אלא שאעפ"כ גם בבחי' יערוף נמשך הארה מבחי' הפנימית המתלבש בבחינת המזלות ולכן נק' שירי טלא כו' ועמ"ש עוד מענין האתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת בביאור ע"פ צאינה וראינה כו' כפ' קדושים' ובביאור ע"פ אני ישנה כו' שראשי נמלא טל וע' עוד בענין תזל כטל בוהר ויקהל דר"י ע"א]:

קיצור מהירוש ע"פ האזינו

אות א' **יבאר** ענין כל ימיו בתשובה ויש בו ד' ענינים. הא' הוא שיקדים פ"י מאמר נשמה שנתת בי כו' והוא שהנשמה שרשה הגבה למעלה וכדי שתזל פלאים להתלבש בגוף צריכה להתצמצם ולהתפשט בכמה מיני צמצומים והתפשטות ודרך כלל הם ד' מיני ירידות וזהו נתת בי בראת יצרת נפחת כנגד ד' אותיות הוי' כו'. ב' אך לא כל הנשמה נכנסת בתוך הגוף רק הארה ממנה בלבד דרך צמצום כו' כנ"ל. אבל כל הנשמה ועיקרה נשאר למעלה ונק' מזל. ג' וענין המזל היינו כמ"ש ונוזלים מן לבנון. לבנון הוא בחי' אין שממנו תמצא החכמה. וזהו ענין התשובה שהרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה דהיינו לבחי' שורשה העליון בחי' אין ומזל הנ"ל עד יעבור עמך הוי' למעלה מבחי' שם הוי' יו"ד צמצום כו' והיינו עי" תשובה כביטול ומס"ג. ד' והשתא א"ש ענין כל ימיו בתשובה כי בכל יום צ"ל בחי' תשובה זו למקורא דכולא באמרו שמע ישראל כו' שצריך למסור נפשו באחד:

אות ב' הוא הנ"ה.

באות ג' **יש** בו ב' ענינים א' יבאר איך יתהפך לבו לבוא לבחי' תשובה מס"ג ביטול הנזכר פ"א ויאמר שהוא בשומו ללבו מ"ש ובחרת בחיים. כי בכל דבר יש חיים ומות. הגשמיות נק' מות והרוחניות שבו נקרא חיים והוא ית' הוא חיי החיים. וא"כ יתבונן אם לעוברי רצונו שהוא בגשמיות נמשך כי"כ חיות ותענוג לעושי רצונו שהם המצות עאכו"כ. וא"כ ועמך לא חפצתי כו' ויבא למס"ג ממש מחמת-שיחרה לו מאד על היותו נפרד כו'. ב' יבאר כי תשובה זו הוא בחי' שבת אותיות תשב והשבתה היא למטה להסית דעתו מכל המחשבות הטורדות לקשר נפשו בה' למס"ג באחד ולמעלה ה"ע עליי' החכמה ומדות שנתפשטו בבחי' עשיה ובשבת התגלות אור א"ס בבחי' שלמעלה מהחכמה. אמנם דוקא מי שטרח בע"ש בתפלה שבכל יום

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ כו' יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כו'. הנה בסדרה שלפניה אמר העדותי

בכם היום את השמים ואת הארץ. הנה שמים וארץ הם תורה שנכתב ותורה שבעל פה. תורה שנכתב נקרא שמים כי שמים נוטריקון שם מים והתורה נמשלה למים. וכדכתיב הוי כל צמא לכו למים וכתיב במשה כי מן המים משיתיהו שהוא עדי"מ כמו המים שאין להם גוון מיוחד בעצמותם אלא שגוונם משתנה ומתהפך לפי אופן גוון הכלי אם אדום כו'. כך התורה שרשה מבחי' ח"ע חכים ולא בחכמה ידיעה שהוא למעלה מגדר ההשגה והקבלה ולכך כל התורה היא רק סיפורי מעשיות בלבד שאין בהם השגה כלל בעמקות הסודות המלוכשים בהם, ואפילו הדינים הגאמרים בה כמו ויאמר משה כו' ויאמר ה' אל משה כו' אינם מפורשים ומבוארים בכל פרטיהם עד שבאו חכמי הש"ס ופירשו אותה. ותורה שבעל פה נקרא ארץ כו' והם הם עדים לפני המקום ב"ה על ישראל כי בהם ניכר אם קיימו וקבלו ישראל את התורה והמצות משום שע"י כל מצוה ומצוה ממשיכים גילוי אור א"ס בתורה שיהיה בחי' השראת אור א"ס ב"ה בח"ע כי מצד עצמו הוא מרום ומתנשא רכבות מדרגות לאין קץ מבחי' חכמה. וכמאמר דלית מחשבה תפיסא ב"י כ"א עי" השגת התורה וקיום המצות ממשיכים גילוי אלהותו ית' להיות שורה ומתלבש בהם. וכמ"ש אלה המצות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם בהם דייקא פ"י שממשיך אור א"ס מחיי החיים להיות שורה בהם כו'. ולכן ארז"ל ועשיתם אתם. אתם כתיב כאלו עשאוני כו'. וזהו ענין עוסק בתורה לשמה. ופ"י לשם התורה עצמה. כי על ידי זה הוא קורא וממשיך גילוי אור א"ס בתורה כנ"ל. ויש"ש כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתו כו'. כל הנקרא בשמי היינו כללות נש"י שבראם לכבודו ואין כבוד אלא תורה כי התורה היא בחי' לבושים. וכמ"ש עוטה אור כשלמה. והיינו כמארז"ל דר"י קארי למאני מכבודותא שהוא כמו עד"מ המלך אין רואים אותו כשהוא ערום זולתי